

Snällhet och aristokrati i ickevåld

Medelklass tränar att undvika konflikter. Den övar sig att inte höja rösten. Den lär sig att vara artig och att uppträda civiliserat. Risken finns att ickevåld blir verktyg för att producera medelklass.

Medelklass-snällhet producerar makttekniker för att utesluta de som är arga, de som är förbannade, de ohyfsade. Snällheten förvandlas till ideal som utesluter de som inte stämmer in på det konflikträdde snällhetsidealet.

När medelklass-snällhet och ickevåld blandas samman kring aktioner skapas utrymme för mobbning mot de icke-önskvärda. De bjuds inte in. Man drar sig undan dem. Dessa mobbningstekniker är svåra att upptäcka eftersom de inte bygger på konfrontation. De har istället en image av snällhet och anständighet.

Icke våldsaktionen behålls inom den egna kretsen, och vi får ett aristokratiskt ickevåld. En aristokrati av folk som är snälla och tycker om varandra. Med aristokrati menas här att ledas av de bäst lämpade (Aristos: bäst. Kratos: makt eller ledning).

Aristokratiskt ickevåld behöver träning

Inom ickevåldsträning behöver det utvecklas tekniker för att motverka klassmakt och möjliggöra mångfald. Icke våldsträning blir då demokratisering snarare än aristokratisering. Istället för att ickevåld reproducerar klass undergräver därmed ickevåldet klass.

Klass är tekniker för att producera skiktningar mellan människor genom ägande och lönearbete. Aristokrati är en viss typ av tekniker för att producera skiktningar. Klass och aristokrati kan samverka, men de kan också producera skilda system.

Idag produceras aristokrati ofta genom monopolisering av kunskap. För att motverka aristokrati behöver kunskap spridas. Regelbunden ickevåldsträning motverkar monopolisering av kunskap. Genom att färdigheterna sprids blir det därmed lättare för nya aktivister att komma in i arbetet kring ickevåld. Jämlikheten ökar och aristokratin motverkas.

Inom ickevåld handlar kunskap om övning, praktisering och experimenterande. Kunskap överförs inte från lärare till elev. Den nöts snarare in genom hård träning och genom att lösa problem. Under kurserna behöver då erfarenheter, innovationer och misstag delas mellan deltagarna; och mellan tränarna och deltagarna. Träningen producerar därmed ny kunskap.

Istället för att se demokrati som åsikter och attityder kan man se demokrati som en innovativt, problemlösande praktik. Icke-våldsträning behöver då öppna upp för (om)förhandlingar om regler och principer för gemensamt beslutsfattande och uppträdande. Därmed blir träningen inte bara en spridning av färdigheter utan en del av ett innovativt skapande av nya tekniker för demokrati. Icke-våldsträning demokratiserar genom att revidera, justera och uppfinna tekniker för gemensamt handlande vilka gör gruppen mindre beroende av karismatiska ledare.

Träning blir därmed inte en introduktion till ickevåldet eller till samhällsförändringen, träningen blir en avgörande del av ickevåldet och av

samhällsförändringen. Dualismen mellan 'skolan' och 'verkligheten utanför skolan' upplöses i ickevåldet. Lärande, samhällsförändring och demokrati blir ouplösligt ihopvävt, inget kommer före eller efter.

Per Herngren

2003-12-28, vers 0.5